

FAKTAARK OM 5. SPORETS OG NYBYGNINGENS PÅVIRKNING AF NATUR OG KULTUR

Jernbanekapaciteten på den centrale jernbanestrækning mellem København og Ringsted er fuldt udnyttet. Der er enighed om, at kapaciteten skal øges, så der kan køre flere tog, og passagererne kan få kortere rejsetider.

To modeller er i spil: Etablering af et nyt spor via Køge eller udvidelse med et 5. spor mellem Hvidovre og Høje-Taastrup.

Der er gennemført VVM-undersøgelse på begge løsninger, og undersøgelse har været i høring.

Den endelige politiske beslutning om valg af løsning skal tages efteråret 2009.

Det nye spor vil minimum koste 9 mia. kr., mens et 5. spor vil koste omkring 4 mia. kr.

Formålet med VVM-undersøgelserne er bl.a. at få kortlagt, hvordan 5. sporet og nybygningen vil påvirke omgivelserne og miljøet.

Nybygningen har sammenlignet med 5. sporet store konsekvenser for miljø, fauna, kulturelle og rekreative interesser. Uanset valg af hjælpeforanstaltninger, som vil blive besluttet ved valg af nybygningsløsningen, vil der være tale om vedvarende ødelæggelser.

Nybygningsløsningen kan komme i karambolage med en række love og EU-direktiver. Det gælder fx EU's habitatsdirektiv, EU's vandrammedirektiv, skovloven, naturbeskyttelsesloven, museumsloven samt bygningsfrednings- og bevaringsloven. Dertil kommer problemerne med at respektere arealfredningen og fredningen af dyre- og plantearter.

Her følger en opstilling af, hvordan grundløsningerne for henholdsvis 5. sporet og nybygningen vil påvirke visuelle forhold, naturforhold, kulturhistoriske interesser, rekreative interesser, grundvand og drikkevand.

Kilde: Miljøredegørelse 1, side 42-64.

1. VISUELLE FORHOLD

	5. sporsløsningen	Nybygningsløsningen
1.	Mellem Ny Ellebjerg Station og Vestvolden vil et femte spor bl.a. medføre en ny bro. Visuelle konsekvenser begrænset.	De grønne områder ved Kulbanevej og Vigerslevparken gennemskæres af den nye bane.
2.	Ved Vestvolden kommer banen tæt på den oprindelige vold.	Nedrivning af dele af 3 boligblokke ved Vigerslev Allé.
3.	Ny bro og udvidelse af eksisterende tunneller og broer mellem Vestvolden og Høje Taastrup. Visuelle konsekvenser begrænset.	Påvirkning af det fredede landskab ved Vestvolden og Avedøresletten.
4.	En jernbanebro mellem Høje Taastrup og Hedehusene.	Flere bygninger må flyttes i kolonihaverne i Brøndby, og noget af den oprindelige arkitektur går tabt.
5.	Flere steder på strækningen skal der opsættes støjskærme.	Området ved Vallensbæk Sø og Vallensbæk Mose påvirkes. Anlægget vil være fremtrædende.

	5. sporsløsningen	Nybygningsløsningen
6.		Banen passerer det landskabsmæssige værdifulde Karlslunde Skov og Firemileskoven. Oplevelsen af skoven påvirkes, i det banen deler området.
7.		Landskabets nuværende karakter ændres, især ved Solrød, fordi landskabet opdeles yderligere. Virkningen begrænses på den øvrige strækning ved at lægge banen tæt på motorvejen.
8.		Banen passerer Jersie Mose, der har stor visuel og rekreativ værdi.
9.		En ny station planlægges anlagt mellem Egedesvej og Ølsemaglevej. Den vil være en markant i landskabet.
10.		Banen anlægges på en høj dæmning ved transportcentret nær Køge Nord.
11.		Banen krydser de sårbare landskabselementer Køge Ås og Køge Å og vurderes at forstyrre det visuelle miljø.
12.		Banen vil ved Bjæverskov ligge højt og vil dermed opfattes som markant.
13.		Der anlægges en høj støttemur mod Køge Å, og den vil fra nord forringe den visuelle oplevelse af området.
14.		Der anlægges et udfletningsanlæg mellem Kværkeby/Fjællebro og Ringsted. Med en højde over 4 meter over det nuværende terræn vil det præge landskabet markant.

2. NATURFORHOLD

	5. sporsløsningen	Nybygningsløsningen
1.	Ved Vestvolden, der er spredningskorridor, vil det nye spor marginalt forøge den barrierевirkning, der allerede er i dag.	Barrierevirkningen i Vigerslevparken forøges af banen i den grønne kile. Området er spredningskorridor og flyvelinje for flagermus.
2.	Det skal vurderes, om der er mulighed for at etablere ledende beplantning ved Vestvolden, så flagermusene tvinges over togene.	Barrierevirkningen ved Vestvolden forøges. Området er spredningskorridor og flyvelinje for flagermus.

	5. sporsløsningen	Nybygningsløsningen
3.	Hvor flagermusegnede træer må fældes opsættes flagermuskasser.	Barrierevirkningen i Storevejleådalen forøges. Der etableres nye vandhuller og nye flyvelinjer for flagermus.
4.	Der etableres nye vandhuller ved Store Vejleådal for at opretholde paddebestandene.	Banen ligger tæt på det beskyttede område Vallensbæk Mose, som er et levested for råvildt og fugle, og hvor flagermus søger føde. Der etableres nye vandhuller og nye flyvelinjer for flagermus.
5.	Jernbanebroen ved Baldersbrønde forventes kun i begrænset omfang at forøge den fysiske barriere i landskabet.	Banen vil også påvirke spredningskorridoren i Lille Vejleådal. Der etableres nye vandhuller og nye flyvelinjer for flagermus.
6.		Karlstrup skov, der er levested for flagermus og padder, berøres.
7.		Der bygges en jernbanebro ved Karlstrup Møllebæk, så dyrene kan passere under banen.
8.		Der oprettes erstatningsområder for spidsnudet frø, springfrø, stor vandsalamander, markfirben og flagermus mellem Solrød og Kværkeby.
9.		15 vandhuller og søer mellem Solrød og Kværkeby nedlægges, reduceres eller afskæres. Der etableres erstatningsvandhuller og andre afhjælpende foranstaltninger.
10.		I Jersie Mose nedlægges og reduceres beskyttede områder, yngle- og rasteområder for padder. Der etableres erstatningsnatur, afværgeforanstaltninger og faunapassager for padder, flagermus og pattedyr.
11.		Der etableres faunapassager ved spredningskorridorerne Skensved Å og Slimminge Å.
12.		Spredningsmulighederne for padder og pattedyr herunder kronhjort, dådyr og rådyr, begrænses ved Høed Skov og Humleore. Det er ikke muligt at etablere en faunapassage som kompensation.
13.		Flere spredningskorridorer og naturområder påvirkes mellem Kværkeby og Ringsted, fx et område ved Fjællebrøbet og tre vandløb. Der vil ske en øget opsplittning af levesteder for dyr og planter. Det afhjælpes ved at forbedre eksisterende faunapassager.

3. KULTURHISTORISKE INTERESSER

	5. sporsløsningen	Nybygningsløsningen
1.	Mellem Ny Ellebjerg Station og Baldersbrønde påvirkes kulturhistoriske interesser begrænset.	9 ud af 14 træhuse, der vurderes at være bevaringsværdi, nedrives. En del kan genopføres, andre skal flyttes permanent.
2.	Banen vil påvirke Vestvolden, som er et fredet fortidsminde, og løbe tæt på den eneste oprindelige voldende, som dog ikke påvirkes.	Banen vil medføre et brud i Vestvolden, der er et fredet fortidsminde.
3.	Kulturarvsarealet ved Kragehave Mark ved Baldersbrønde påvirkes af en bro for godstog.	Banen går gennem Brøndby Havebyer, der har en vis kulturhistorisk interesse. Tre havecirkler berøres. De kan genopføres på et nærliggende areal.
4.		Banen går gennem Vallensbæk Mose, der er udpeget som kulturarvsareal.
5.		Banen går gennem Vallensbæk Kirkes beskyttelseslinje. Banen vil påvirke udsynet til kirken i mindre grad.
6.		Banen går inden for kirkeomgivelseszonen ved Kildebrønde Kirke, hvilket påvirker udsynet fra motorvejen til kirken.
7.		Banen gennemskærer Karlstrup Møllebæk, der er udpeget som område med kulturhistoriske værdier.
8.		Ved den fredede sten-plankebro over Grevebækken kommer banen inden for en 100 meter beskyttelseszone. Broen vil være placeret mellem motorvej og bane.
9.		I landskabet omkring Solrød går banen gennem udkanten af et område med kulturhistoriske værdier, bl.a. med otte gravhøje.
10.		Banen berører kulturmiljøer ved Solrød Landsby. Påvirkningerne er begrænset.
11.		Banen berører kulturmiljøer ved Jersie Mose. Påvirkningerne er begrænset.
12.		En mindre del af det fredede areal ved Vittenbjerggård inddrages. Ændringen er i modstrid med fredningsbestemmelserne.
13.		Banen berører kulturmiljøer ved Lellinge Landsby. Påvirkningerne er begrænset.

	5. sporsløsningen	Nybygningsløsningen
14.		Banen berører kulturmiljøer ved Gamme Lellingegård. Påvirkningerne er begrænset.
15.		Banen berører kulturmiljøer ved husmandsbrugene ved Spanager. Påvirkningerne er begrænset.
16.		Kultursporene af en nedlagt jernbane vil blive påvirket mellem Kværkeby og Ringsted. Virkningen vurderes at være begrænset.
17.		Banen påvirker kulturmiljøet ved Bedstedes Gård i form af arealinddragelse. Virkningen vurderes at være begrænset.
18.		Banen påvirker kulturmiljøet ved Adams-høj i form af arealinddragelse. Virkningen vurderes at være begrænset.
19.		Mellem Kværkeby og Ringsted nedrives fire bevaringsværdige bygninger.
20.		En række jord- og stendiger berøres mellem Ny Ellebjerg-Ringsted.

4. REKREATIVE INTERESSER

	5. sporsløsningen	Nybygningsløsningen
1.	Rekreativ sti mellem Vestvolden og banen indsnævres til 3 m for at begrænse påvirkningen af den fredede Vestvold.	Generelt etableres under- eller overføringer af rekreative stier, fx de rekreative stier gennem Vigerslevparken.
2.	Op til 15 huse i kolonihaveområdet Grøndalsvænge Haveforening skal rives ned eller flyttes.	Stavnsbjerggård med Naturcenter Quark fjernes. Der opføres nyt hus syd for banen, hvor aktiviteterne kan fortsætte.
3.	Broen ved Baldersbrønde påvirker de rekreative interesser visuelt og med støj.	En række fodboldbaner og hundetræningsanlæg nedlægges i Brøndby.
4.		Banen går gennem Brøndby Havebyer. Tre havecirkler berøres. De kan genopføres på et nærliggende areal.
5.		En del af staldene ved Vallensbæk Ridecenter nedlægges, en del af opvisningsbanerne afskæres fra selve centret.
6.		Vallensbæk Sø isoleres mellem motorvej og bane, og den rekreative værdi af Store Vejleådal forringes.

	5. sporsløsningen	Nybygningsløsningen
7.		Banen går igennem Vallensbæk Mose, der rummer store rekreative værdier. Påvirkningerne begrænses mest muligt.
8.		Skydebanecenter ved Lille Vejleå flyttes til anden placering.
9.		Tre af Greve RC-centers bygninger nedrives ved Greve Centervej og en sø nedlægges. Arealet kan stadig anvendes til fritidsformål.
10.		Banen går gennem Karlstrup Skov og Firemileskoven. Der etableres stipassager, der sikrer adgangen til de rekreative områder.
11.		Banen går gennem en del af Jersie Mose, og der vil kun være adgang til en mindre del af mosen.

5. GRUNDVAND OG DRIKKEVAND

	5. sporsløsningen	Nybygningsløsningen
1.	Banen passerer i udkanten af to kildepladszoner. Det forventes ikke, at det er nødvendigt med permanent grundvandssænkning.	Banen vil passere gennem 15 kildepladszoner, og der skal etableres vandtæt membran under sporene på en stor del af strækningen.
2.		Indvindingsboringer tilhørende Lyngens Ferro/Pharm Vandværk skal sløjfes.
3.		Indvindingsboringer tilhørende Slimminge Vandværk skal sløjfes.
4.		På strækningen Vigerslev Allé foretages underføring/tunnel under eller nær grundvandsspejlet.
5.		På strækningen Hvidovrevej/Allingevej foretages underføring/tunnel under eller nær grundvandsspejlet.
6.		På strækningen Holbækmotorvejen/Brøndbyøstervej foretages underføring/tunnel under eller nær grundvandsspejlet.
7.		På strækningen Søndre Ringvej foretages underføring/tunnel under eller nær grundvandsspejlet.

	5. sporsløsningen	Nybygningsløsningen
8.		På strækningen ved Motorringvej foretages underføring/tunnel under eller nær grundvandsspejlet.
9.		Udgravning af omlægning af Brøndbyvester Boulevard udføres under det primære grundvandsspejl.
10.		Udgravning af omlægning af Brøndbyvester Boulevard udføres under det primære grundvandsspejl.
11.		Udgravning af omlægning af Midlergårdsvej udføres under det primære grundvandsspejl.
12.		Udgravning af omlægning af Brøndbyvej udføres under det primære grundvandsspejl.
13.		Udgravning af omlægning af stianlæg ved Vejlegårdsvej udføres under det primære grundvandsspejl.
14.		Udgravning af omlægning af Kildebrøndevej udføres under det primære grundvandsspejl.
15.		Udgravning af omlægning af Engstrupstien udføres under det primære grundvandsspejl.
16.		Udgravning af omlægning af Åsvej udføres under det primære grundvandsspejl.
17.		Udgravning af omlægning af Roskildevej udføres under det primære grundvandsspejl.
18.		Udgravning af omlægning af Egedesvej udføres under det primære grundvandsspejl.